

Motion till riksdagen

1988/89:Bo535

av Roy Ottosson m.fl. (mp)

Skydd för Ammerån

Ammerån är ett biflöde till Indalsälven. Ammerån är outbyggd. Övre delen av Ammerån är skyddad enligt naturresurslagen. Ammerån nedströms byn Överammer är akut hotad av ett överledningsprojekt. Om projektet genomförs kommer vattenföringen i nedre Ammerån bli betydligt mindre, under vintern så låg att större delen av det biologiska livet i ån kommer att slås ut.

Vattendomstolen och vattenlagen

Vattendomstolen har prövat ärendet, och anser sig ha funnit att överledning- en bör tillåtas. Detta trots att naturvårdsverket, fiskeristyrelsen, kammarkol- legiet, Ragunda kommunen i fullständig politisk enighet, länsstyrelsen i Jämtland samt en rad ekologiska experter har sagt bestämt nej. Ärendet ligger nu hos regeringen.

Många blev förvånade över utslaget i vattendomstolen. Uppenbarligen har man inte följt vattenlagens krav på att hänsyn ska tas till allmänna och ekologiska intressen. Vattendomstolen har endast värderat fisket, vilket i och för sig är mycket värdefullt, när intressena har vägts mot varandra. Såvitt vi kan se har vattendomstolen i detta fall inte följt den nya vattenlagens avsikt och intentioner – i stället har ett föråldrat synsätt tillämpats.

Lönsam utbyggnad?

Motivet till att tillåta en överledning i nedre Ammerån är en förespeglad stor lönsamhet i företaget. Lönsamheten anges uppkomma av att Ammeråns vatten leds till Gesunden i Indalsälven, och därigenom passerar det igenom Krångede och Gammelänge vattenkraftverk i Indalsälven som annars ligger uppströms Ammeråns naturliga utlopp. Allt Ammeråns vatten förväntas då ge elkraftutbyte. Eftersom kraftverken redan finns och endast överledningen behöver byggas blir lönsamheten stor – åtminstone på pappret.

Men sanningen är mer komplicerad än så. För det första så är det osäkert om tillskotten av Ammeråns vatten alls kan ge något krafttillskott från de angivna kraftverken. Dessa har ju en begränsad effekt, och vatten måste ofta släppas förbi, särskilt under vårfloden då Ammerån skulle gett det största tillskottet. Effekten måste alltså byggas ut i kraftverken, vilket också sker – men den kostnaden belastar inte Ammeråprojektet. Dessutom byggas en överledning från Storsjön vilket också ger ett vattentillskott i dessa kraftverk. Därmed sjunker sannolikheten för att Ammeråns vatten kan ge något reellt krafttillskott.

Att kraftföretaget ändå är intresserat av att exploatera ännu ett stycke oersättlig natur beror sannolikt på att de behöver nya avskrivningsprojekt för att minska beskattningen på de stora vinster som vattenkraften numera ger upphov till.

Vi ifrågasätter således den lönsamhetskalkyl som har använts för att motivera en utbyggnad av Ammerån.

Brott mot Bern-konventionen

Vi anser också att en utbyggnad i form av en överledning i nedre Ammerån skulle vara ett klart brott mot den s.k. Bern-konventionen till skydd för hotade arter och deras livsmiljöer. Ammerån är ju ett tillhåll för den akut utrotningshotade uttern, som omfattas av Bern-konventionen. Avgörande för utterns överlevnad är vinteröppet, fiskrikt vatten, som t.ex. nedre Ammerån. Överledningen skulle innebära att utterns specifika biotop fördärvades. Därmed vore det uppenbart brott mot Bern-konventionen.

Riksintresse och naturreservat

Ammerån är i sin helhet riksintressant för naturvården och friluftslivet enligt naturvårdsverket och länsstyrelsen. Hela det hotade området planeras bli naturreservat av såväl kommun som länsstyrelse.

Ammerån utgör i själva verket ett av de allra mest skyddsvärda vattendragen som vi har i landet. Artrikedomen är både stor och ursprunglig för ett opåverkat vattendrag. Ett uttryck för detta är förekomsten av klådris, ett annat uttryck för detta är den intressanta skalbaggsfaunan – listan på specifika naturvården kan göras mycket lång!

Ammeråns vatten är kalkpåverkat och har därför inte drabbats av försurningen, till skillnad från de flesta sjöarna i området kring nedre Ammerån. Dessutom är vattnet kaliumrikt, vilket skyddar fisken och andra organismer i ån från upptag av radioaktivt cesium. Sjöarna i distriktet är däremot i hög grad kontaminerade av radioaktivt nedfall.

Det är miljöpartiet de grönas bestämda uppfattning att hela Ammerån ska skyddas från exploatering

Hemställan

Med anledning av vad vi ovan anfört hemställer vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att överledningen från Ammerån till Gesunden icke ska komma till stånd,
2. att riksdagen ändrar 3 kap. 6 § naturresurslagen så att hela Ammerån skyddas.

Stockholm den 24 januari 1989

Roy Ottosson (mp)

Eva Goës (mp)

Åsa Domeij (mp)